

Datum

6 november 2020

Onderwerp

Inbreng VNG voor AO Langer Thuis / Dementiezorg / PGB / Wijkverpleging / Wmo 11 november

Geachte dames en heren,

Op 11 november debatteert met minister De Jonge over Langer Thuis, Dementiezorg, PGB, Wijkverpleging en Wmo. De VNG vraagt uw aandacht voor drie onderwerpen:

- 1. Wmo:** Gemeenten moeten gecompenseerd worden voor de kosten die zij hebben moeten maken en nog steeds moeten maken als gevolg van het invoeren van het abonnementstarief in de Wmo. De uitkomsten van de tweede monitorrapportage abonnementstarief Wmo zijn helder. Het gaat voor ons om de periode 2019-2021. Bij geen volledige compensatie ziet de VNG zich genoodzaakt ingrijpende stappen te zetten om de uitgaven te beheersen. Zie in de bijlage onze brief van 23 oktober.
- 2. PGB:** De uitrol van PGB 2.0 blijkt complex. Daarom is voor fasering gekozen, waarbij gemeenten in 2022 aan de beurt zijn. Deel van de complexiteit zit hem in het goed borgen van de privacy van budgethouders in het systeem.
- 3. Langer thuis:** erken dat gemeenten het voortouw hebben op het gebied van wonen en zorg.

Toelichting**Wmo - abonnementstarief**

Op 23 oktober heeft minister De Jonge u een brief gestuurd over Monitor abonnementstarief Wmo en implementatie abonnementstarief (kenmerk: 1760762-212596-DMO) De minister schrijft op pag. 2:

Op basis van de monitor concludeer ik dat de kosten van het abonnementstarief binnen de verwachte kosten ten tijde van het regeerakkoord blijven (€ 290 mln) en dat de ontwikkeling aansluit bij het beoogde doelen van de maatregelen, in het bijzonder om de stapeling van zorgkosten voor middeninkomens te verminderen. Er worden op dit moment daarom geen aanvullende maatregelen genomen.

De VNG is het oneens met die conclusie. In bijgevoegde brief kunt u lezen dat voor ons de grens is bereikt. Als er nu met het huidige Kabinet niet tot een oplossing wordt gekomen (voor de periode 2019-2021) dan ziet de VNG zich genoodzaakt ingrijpende stappen te zetten om de uitgaven te beheersen. We zullen onze leden dan actief oproepen hiertoe maatregelen te treffen waarmee het voor gemeenten mogelijk wordt de Wmo zorg te richten op de kwetsbare bewoners die deze zorg nodig hebben. Wij beraden ons momenteel op de inhoud van dit advies.

2. PGB

De uitrol van PGB2.0 is veel complexer dan eerder gedacht. Dat komt doordat de opschaling van een pilot in één gemeente met één zorgverzekeraar naar heel het land en alle zorgverzekeraars ingewikkeld is. Veel meer automatiseringssystemen moeten met elkaar kunnen communiceren en voor gemeenten moeten er aanvullende functionaliteiten in gebouwd worden om de privacy van

budgethouders goed te regelen. Om die reden is gekozen voor een gefaseerde uitrol: in 2021 zijn de zorgkantoren aan de beurt en daarna, in 2022, de gemeenten. Gemeenten zijn de laatste in de rij en daarmee afhankelijk van het tempo waarmee de voorafgaande fases worden uitgevoerd. Dat is een consequentie van de gekozen werkwijze.

3. Langer Thuis / Wonen en Zorg

Wij willen u, leden van de Commissie VWS, nadrukkelijk voorhouden dat de woningbouwopgave voor gemeenten enorm is. Wij worden geacht te bouwen voor jongeren, voor studenten, voor starters op de woningmarkt, voor statushouders, voor arbeidsmigranten, voor mensen met een beperking, voor mensen die uit de maatschappelijke opvang komen, en voor ouderen. En dan hebben we het nog niet over wat er moet gebeuren om woningen van het gas af te krijgen en om ze energieneutraal te krijgen. Wij begrijpen dat, wij vinden het ook belangrijk. Het zal echter een hele tijd duren voordat het allemaal geregeld is, al was het maar omdat het plannen en bouwen van huizen op zichzelf al veel tijd kost.

Uw Commissie heeft veel belangstelling voor de combinatie van wonen en zorg. Ook dat is een onderwerp dat gemeenten na aan het hart ligt, maar houdt u daarbij echter ook bovenstaande context voor ogen. Dat gezegd hebbende, vinden wij het belangrijk dat lokale én landelijke partijen erkennen dat gemeenten het voortouw nemen op het gebied van wonen en zorg. Dat betekent dat voldoende middelen beschikbaar dienen te zijn en dat deze worden ingezet opdat iedereen tijdig een juiste woonomgeving vindt met de juiste zorg en ondersteuning. Intensieve samenwerking tussen ministeries en stakeholders in het land is daarbij onontbeerlijk. Het betekent ook dat prestatieafspraken op regionaal en lokaal niveau leidend zijn om gezamenlijk landelijk te sturen op de doelen en resultaten in de samenwerking en versnellers voor wonen en zorg. Het gaat om kwalitatieve prestatieafspraken – keten, werkafspraken – en kwantitatieve, zoals middelen voor samenwerking, projecten en bouwvolumes.

Gemeenten zorgen er voor dat in 2025 de bouwopgaven in vraag en aanbod voor wonen en zorg per gemeente en regio in beeld zijn. Om dat voor elkaar te krijgen komt er een breed kennisplatform vanuit de Taskforce Wonen en Zorg, waarin het Rijk, individuele gemeenten en partners problemen agenderen en oplossingen worden gedeeld.

Gemeenten stimuleren innovatie door o.a. digitalisering, bekendheid te geven aan succesvolle kleinschalige concepten en door inwoners zelf aan het roer te laten. Dat gebeurt door een nationale campagne 'Bewustwording wonen en zorg', die beoogt dat mensen tijdig na gaan denken over hun toekomstige woonwensen en behoefte aan zorg. Gemeenten bundelen verder diverse innovatieve concepten, regelingen en versnellers om de woningvoorraad en efficiëntie van de zorginfrastructuur in de wijk te verbeteren. Een nationale Woonzorg Award is daarbij een optie.

Tot slot

De financiële positie van de Nederlandse gemeenten is zeer ernstig. Grote aantallen gemeenten kampen met voortdurende exploitatie tekorten. De oorzaak van die tekorten zit voor een belangrijk deel in de tekorten in de jeugdzorg, de kosten van het abonnementstarief in de Wmo en de opschalingskorting. Met als gevolg; achterblijvende investeringen, stijgende lokale belastingen en bezuinigingen op lokale voorzieningen en onderhoud. De compensatie van kosten i.v.m. de coronacrisis en de genomen incidentele maatregelen zijn positief maar zorgen er enkel voor dat de financiële situatie niet nog verder verslechtert. De grens is bereikt van wat gemeenten kunnen. Er moet een structurele oplossing komen.